

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Giltig från: 2024-08-29

Innehållsansvar: Nahid Kondori, (nahko1), Enhetschef

Giltig till: 2026-08-29

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv), Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Anneli Fagerberg, (annfa26), Chefläkare

Vårdhygien – Mpox

Gäller även för Capio Lundby Specialistsjukhus, Carlanderska sjukhuset, Habilitering & Hälsa samt Sjukhusen i väster och är godkänd av respektive chefläkare. Kan appliceras i primärvårds- och kommunal verksamhet i Göteborg och södra Bohuslän.

Förändringar sedan föregående version

Ersätter tidigare version publicerad 2023-01-23. Uppdatering av länkar och bakgrund samt redaktionella förtydliganden.

Syfte

Förhindra spridning av mpox inom vård och omsorg.

Bakgrund

Mpox är tidigare känt som infektion med smittspridning från djur till människa, främst i Väst- och Centralafrika. Vid enstaka tillfällen har smitta mellan människor beskrivits. Från våren 2022 har flera länder i Europa men även i andra världsdelar rapporterat anhopningar av fall, främst bland män som har sex med män (klad II). Sedan hösten 2023 sker en omfattande spridning av mpox med utgångspunkt från Demokratiska republiken Kongo. Utbrottet orsakas av den centralafrikanska typen av apkoppsvirus (klad I) som kan ge allvarligare infektion. Mpox är anmälnings- och smittspårningspliktig sjukdom enligt Smittskyddslagen. Infektionen klassas som allmänfarlig sjukdom. Apkoppsvirus tillhör riskklass 3 enligt klassificeringen av smittämnen i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4).

Smittväg: Direkt och indirekt kontaktsmitta samt droppsmitta vid nära kontakt med kroppsvätskor, sår, blåsor från djur och människor eller förorenat material. Smitta via luftvägar anses osannolik men kan i vissa situationer inte helt uteslutas, t.ex. vid hantering av tvätt och avfall från patient med stor mängd blåsor.

Inkubationstid: Vanligen 6 - 13 dagar, men kan variera mellan 5 och 21 dagar.

Symtom: Blåsor, sår, feber och svullna lymfkörtlar. Se [Sjukdomsinformation om mpox](#) Folkhälsomyndigheten. Vid sexuellt överförd smitta är blåsor och sår på könsorgan och runt analöppning vanligast. Proktit förekommer som enda symptom. Blåsor kan även spridas till bål, armar, ben, händer, fötter och ansikte.

Diagnostik och provtagning: Sjukdom misstänks utifrån epidemiologi, klinisk bild och verifieras genom påvisande av nukleinsyra från apkoppsvirus (PCR).

Provtagning utförs på Infektion. Patient som söker direkt till Hud- och könssjukvård/SU, kan även provtas där.

Arbetsbeskrivning

Det är viktigt att tidigt identifiera misstänkt fall där anamnes av fall i omgivning och resa är av betydelse. Infektionskliniken har lokala rutiner för handläggning.

Misstänkt och bekräftat fall av mpox på vårdenhet (avdelning eller mottagning):

- Patient placeras i eget rum med stängd dörr.
  - Vid slutenvård sker vård i första hand på rum med undertrycksventilation (negativt tryck), sluss och egen toalett med dusch. I andra hand i rum med förrum och eget hygienutrymme.
    - Patienter med bekräftad mpox kan vårdas i samma rum.
- Medicinskt ansvarig läkare kontaktar dagbakjour/bakjour på Infektion, som bedömer om misstanke föreligger och beslutar om fortsatt handläggning (inklusive ev. transport till Infektion och kontakt med smittskyddsläkare).

Skyddsutrustning

- Andningsskydd (FFP2, FFP3) används och sätts på och tas av utanför rummet. Se [Instruktion för användning av andningsskydd](#).
  - Munskydd (klass IIR) kan efter riskbedömning i verksamhet, ersätta andningsskydd vid mpox klad II med lägre smittrisk.
- Visir, heltäckande.
- Långärmat plastförkläde för att undvika direktkontakt med sår och blåsor.
- Skyddshandskar, byt mellan arbetsmoment (i enlighet med basala hygienrutiner).
- Observera att handdesinfektion utförs efter varje steg då skyddsutrustning tas av.

Städning, rengöring och desinfektion

- Punktdesinfektion utförs enligt ordinarie rutin.
- Använd i första hand engångsmaterial, använt material hanteras som smittförande.
  - Flergångsmaterial som inte kan värmedesinfekteras ytdesinfekteras innan det lämnar rummet.
- Städning inklusive slutstädning sker enligt ordinarie rutin. Använd skyddsutrustning enligt ovan.
  - Vid slutstädning efter inneliggande patient städas även golv och hygienutrymme.
- Vård-/behandlingsrum behöver inte stå tomt (vädras) utan kan användas direkt efter punktdesinfektion och städning.

Tvätt och avfall

Tvätt och avfall hanteras som smittförande. Använd skyddsutrustning enligt ovan.

Transport

- Säkerställ att andra personer inte utsätts för smitta.
- Patient som tolererar munskydd kan förses med detta. Patient instrueras även i host- och handhygien och förses med engångsnäsduk och plastpåse för uppsamling.
- I första hand rekommenderas transport i egen bil.
- Vid behov av ambulanstransport ska luckan mellan förarhytt och vårdutrymme vara stängd och personer i vårdutrymme använder skyddsutrustning, enligt ovan.

Bekräftat fall och smittspårning

- Vid bekräftat fall (positivt provsvar) ansvarar behandlande läkare för
  - information och förhållningsregler till patient
  - klinisk smittskyddsanmälan i SmiNet
  - smittspårning, enligt Smittskyddsläkarförningens [smittskyddsblad](#).
    - Person (nära kontakt) utsatt för “hög risk för smitta” betraktas som misstänkt fall och ges förhållningsregler, se Smittskyddsläkarförningens [smittskyddsblad](#).
    - Person (kontakt) utsatt för “låg risk för smitta” informeras, se Smittskyddsläkarförningens [smittskyddsblad](#).
      - bedömning avseende eventuell postexpositionsprofylax (vaccin) till högriskkontakt.
- Enhetens linjefefer listar personer som utsatts för smittrisk inom verksamheten och dokumenterar även vilken typ av kontakt de haft. Glöm inte inkludera servicepersonal, studenter, tolkar och liknande.
  - Enhetens linjefefer kartlägger eventuella andra enheter som är berörda och meddelar detta till Vårdhygien (kontorstid). Under jourtid kontaktas bakjour på Infektion, tel 031 – 342 10 00.
  - Vårdhygien (kontorstid) kontaktar övriga enheter som varit i kontakt med smittsam patient samt enheter som tagit emot exponerad medpatient.

Personal

Gravid personal samt immunsupprimerade bör undvika moment med högre smittrisk, se Smittskyddsläkarförningens [smittskyddsblad](#).

Ansvar och avsteg

- Linjefefer ansvarar för att denna rutin är känd och följs av alla medarbetare.
- Medvetet avsteg från denna rutin dokumenteras i patientjournal om avsteg är kopplat till patient. Annan orsak till avsteg rapporteras i MedControlPRO eller befintligt avvikelshanteringssystem.

Relaterade dokument och kunskapsöversikt

Relaterade dokument

[Instruktion för användning av andningsskydd](#). Regional instruktion

[Kraftigt förorenad tvätt \(=Smittförande tvätt\)](#). Tvätteriet Alingsås

[Regionsgemensamma regler om transport av farligt gods/avfall i Västra](#)

[Götalandsregionen](#). Se Smittförande avfall UN 3291 i dokument Regiongemensamma regler om farligt gods, avfall

[Smittrisker \(AFS 2018:4\)](#). Arbetsmiljöverkets föreskrifter

[Smittskyddsblad](#). Smittskyddsläkarföreningen

[Vägledning för vårdhygieniska rutiner i sjukvården gällande mpox](#). Folkhälsomyndigheten

Kunskapsöversikt

[Information till personal på laboratorier om mpox](#). Folkhälsomyndigheten

[Mpox \(Centrala och södra Afrika 2024–\)](#). Folkhälsomyndigheten

[Packa provet rätt](#). Folkhälsomyndigheten

[Sjukdomsinformation om mpox](#). Folkhälsomyndigheten

[Smittskyddslag 2004:168](#).

Arbetsgrupp och granskare

Representanter arbetsgrupp Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Ingemar Qvarfordt, hygienläkare

Roseli Sandbreck, hygiensjuksköterska

Granskare

Anna Grahn, verksamhetschef, Infektion Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Jan Krut, biträdande smittskyddsläkare, Smittskydd Västra Götaland

Petra Tunbäck, överläkare, Hud- och könssjukvård Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Godkänd av

Capio Lundby Specialistsjukhus

Carlanderska sjukhuset

Habilitering & Hälsa

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Sjukhusen i väser

Inger Holm Gunnarsson, chefläkare

Karin Möller, chefläkare

Anne-Berit Ekström, chefläkare

Anneli Fagerberg, chefläkare

Per Wiger, chefläkare

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Nahid Kondori, (nahko1), Enhetschef

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv),
Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Anneli Fagerberg, (annfa26), Chefläkare

Dokument-ID: SU9992-381335686-29

Version: 6.0

Giltig från: 2024-08-29

Giltig till: 2026-08-29